MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 52: Imperialne wizje historyczne – Co usłyszał Tucker Carlson

Tematyka

Program dotyczy rozważań nad determinantami oraz historycznymi uwarunkowaniami współczesnej imperialistycznej polityki rosyjskiej. Dyskutanci, nawiązując do historii oraz powstających na przestrzeni wieków w Rosji koncepcji politycznych, wskazują na to, jak z rosyjskiej perspektywy może wyglądać uzasadnianie współczesnej agresywnej polityki rosyjskiej, między innymi w stosunku do Ukrainy.

Wykorzystaj w przygotowaniu swoich wykładów lub lekcji szkolnych poniższe propozycje oraz program:

- cały odcinek: https://youtu.be/AlHiWAhHzu4
- zwiastun programu: https://www.youtube.com/shorts/jPT1_gveQQk

Zagadnienia wstępne

Proponuje się rozpoczęcie bloku zajęć od studiowania map pokazujących historyczne terytorialne zmiany granic Rosji ze zwróceniem uwagi na to, z jakimi tworami państwowymi mieliśmy do czynienia.

Zainspirowanie swobodnej dyskusji na temat stereotypów dotyczących Rosji i Rosjan i rozważanie dotyczące tego, skąd takie stereotypy mogą się brać.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 52: Imperialne wizje historyczne – Co usłyszał Tucker Carlson

Część 1/3:
Zaskoczony Tucker Carlson

Emisja pierwszej części programu: **(0:21–12:25)**

Pytania i zagadnienia do dyskusji

1. Poniższy kadr przedstawia wywiad przeprowadzony niedawno z W. Putinem. Kim jest dziennikarz i kiedy wywiad ten był przeprowadzony? Dlaczego właśnie na wywiad z tym dziennikarzem Kreml wyraził zgodę?
2. Jaka była oglądalność tego wywiadu? Jakie znaczenia miała taka oglądalność?
3. Jak większość środowiska dziennikarskiego oceniła sam fakt, ale również sposób przeprowadzenia tego wywiadu?
4. Jakie historyczne uzasadnienie dla obecnych poczynań rosyjskich w Ukrainie przedstawił podczas wywiadu W. Putin? W jakim tworze historycznym Putin upatruje protoplasty współczesnej Rosji?
5. Ruś a Rosja. Jaka jest różnica? Jak tę różnicę widzi W. Putin?
6. Czego dotyczyła *ugoda perejasławska* i kiedy miała miejsce? Jak dokument ten interpretuje obecnie W. Putin dla usprawiedliwienia inwazji?
7. Czego dotyczył tzw. *Pokój Grzymułtowskiego*, a czego *rozejm andruszowski*?

[1] Tucker Carlson Interviews Vladimir Putin

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 52: Imperialne wizje historyczne – Co usłyszał Tucker Carlson

8. Jakie wydarzenie z historii Rusi/Rosji przedstawia poniższy obraz? Kiedy wydarzenie to miało miejsce?

9. Dlaczego W. Putin wspomina o Austriakach jako tych, którzy w sztuczny sposób wpływali na kształtowanie się tożsamości ukraińskiej? O jaki okres chodzi i jaki Austriacy mieli mieć w tym interes?

[2]

Chrzest Włodzimierza I Wielkiego, władcy Rusi Kijowskiej. Fresk W. Wasniecowa w soborze włodzimierskim w Kijowie

Część 2/3:
Od porażki do...

Emisja drugiej części programu:
(12:25–24:45)

Zagadnienia do dyskusji i pytania:

10. Czego dotyczyło przemówienie W. Putina z 2009 roku na Westerplatte? Co było w nim zaskakującego (z punktu widzenia Polski)?

11. Czego dotyczył pakt Ribbentrop-Mołotow i jak mówi się o nim w oficjalnej historiozofii rosyjskiej? Jak pakt ten tłumaczył W. Putin?

12. Jak w Rosji interpretuje się napaść na Polskę 17 IX 1939 roku?

13. Jakimi motywami i pobudkami Rosjanie tłumaczą prowadzenie przez siebie w historii różnych wojen?

14. W jaki formalny sposób Rosja zazwyczaj przyłącza terytoria? Czy plebiscyty organizowane przez Rosję ktoś bierze na poważnie czy też Rosja ma w ich organizowaniu jakiś ukryty cel?

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 52: Imperialne wizje historyczne – Co usłyszał Tucker Carlson

15. Kogo przedstawia zdjęcie po prawej stronie? Z jakimi poglądami czy koncepcjami łączą się jego prace?

16. Zdjęcie poniżej przedstawia świętych męczenników rosyjskich. Kto to i jakie znaczenie dla obecnej tożsamości rosyjskiej mają?

17. Obraz prezentowany poniżej przedstawia znanego władcę rosyjskiego. Kto to i jaki był jego wkład w kształtowanie się międzynarodowej pozycji Rosji?

18. W jakich historycznych przypadkach mieliśmy do czynienia z sytuacją wstępnej porażki a następnie zwycięstwa Rosji?

[3]

Iwan Iljin, rosyjski emigracyjny filozof polityczny I poł XX w.

[4]

Borys i Gleb

[5]

Portret Piotra I z okresu III wojny północnej

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 52: Imperialne wizje historyczne – Co usłyszał Tucker Carlson

Część 3/3:
Idee jako oręż

Emisja trzeciej części programu: **(24:45–38:39)**

[6]

A. Wielomski, Dlaczego uważam Putina za rosyjskiego katechona?

Zagadnienia do dyskusji i pytania:

19. O co może chodzić w stwierdzeniu, że Putin może uchodzić za rosyjskiego katechona?

20. Na zdjęciu prezydent Rosji, który sprawował władzę przed W. Putinem, jeszcze w latach 90-tych XX wieku. Kto to i jak wyglądała wówczas sytuacja w Rosji?

21. Jak z punktu widzenia Rosjan można interpretować rzeczywistość czasów Putina i wcześniejszą? Co takiego zmieniło się dla nich na lepsze?

22. Jakie ma korzenie i istotę idea euroazjatycka? Z jakimi nazwiskami wiąże się powstanie koncepcji?

23. Co charakterystycznego o tożsamości rosyjskiej pisał Lew Gumilow?

Borys Jelcyn z żoną w czasie wizyty w USA, 1994 [7]

Lew Gumilow [8]

24. Na zdjęciu współczesny rosyjski myśliciel polityczny. Kto to i jaką koncepcję rosyjskości i rozwoju Rosji propaguje w swoich pracach?

25. W jaki sposób prace Dugina są wykorzystywane we współczesnej polityce W. Putina?

26. Czym była koncepcja historiozoficzna: Moskwa – Trzeci Rzym?

27. Jak w koncepcję rosyjskiej polityki wpasowuje się wojna informacyjna? Jakie cele Rosja chce osiągnąć prowadząc taki rodzaj działań?

Aleksandr Dugin [9]

Podsumowanie

1. Słownik postaci i terminów:

Ugoda perejasławska – porozumienie zawarte w 1654 r. między Bohdanem Chmielnickim a przedstawicielem cara moskiewskiego Aleksego I. Polegała na oddaniu Ukrainy Naddniestrzańskiej „pod opiekę" cara.

Rozejm andruszowski – rozejm zawarty w 1667 r. między Rzecząpospolitą a Moskwą. Na jego mocy część wschodnich ziem Litwy i Korony przypadła Moskwie, w tym Ukraina na lewym brzegu Dniepru. Kijów miał być przekazany jedynie na dwa lata, ale Moskwa nigdy go już nie oddała.

Pokój Grzymułtowskiego – traktat pokojowy zawarty w 1686 roku między Rzecząpospolitą a carską Rosją potwierdzający wcześniejsze ustalenia rozejmu andruszowskiego.

Chrzest Rusi – miał miejsce w 988 roku i zapoczątkowany został symbolicznie przez chrzest władcy Rusi Kijowskiej Włodzimierza I Wielkiego oraz zbiorowo przez mieszkańców Kijowa.

pakt Ribbentrop-Mołotow – zawarty 23 sierpnia 1939 roku pakt o nieagresji pomiędzy III Rzeszą oraz ZSRR. W tajnym protokole będącym częścią paktu zawarto podział stref wpływów w Europie środkowo-wschodniej.

Iwan Ilin – żyjący w latach 1883–1954 rosyjski filozof o poglądach nacjonalistycznych, antykomunistycznych, faszyzujących. Jednym z najbardziej znanych dzieł Ilina stało się „o sprzeciwianiu się złu siłą". Większość swego życia spędził poza Rosją, z której został wydalony po Rewolucji Październikowej. Jego myśl polityczna stała się bliska środowisku związanemu z W. Putinem.

Borys i Gleb – synowie władcy Rusi Kijowskiej, zamordowani w 1015 roku, najprawdopodobniej z polecenia Jarosława Mądrego walczącego o tron kijowski. W 1071 roku zostali świętymi cerkwi prawosławnej, a w 1724 roku także kościoła katolickiego.

Borys Jelcyn – żyjący w latach 1931–2007 polityk rosyjski, w latach 1991–1999 prezydent Federacji Rosyjskiej.

Lew Gumilow – żyjący w latach 1912–1992 rosyjski uczony, geograf i historyk. W czasach stalinowskich wielokrotnie więziony. Jego prace i twórczość stały się podwalinami koncepcji eurazjatyzmu.

Aleksandr Dugin – urodzony w 1962 roku rosyjski filozof, geopolityk uważany za głównego teoretyka obecnego rosyjskiego neoimperializmu łączonego z eurazjatyzmem. Jego córka, Darja, zginęła w 2022 roku w zamachu, którego celem był prawdopodobnie on sam.

2. Cele dydaktyczne:

- Poszerzenie wiedzy dotyczącej historii Rolski (odniesienie do PRK P6S_WG)
- Ukazanie jaki wpływ na politykę może mieć ideologia (odniesienie do PRK P6S_WK)

3. Sugerowana literatura uzupełniająca:

R. Radzik, *Rosyjski imperializm wspólnotowy. Trójjedyny naród ruski w badaniach socjologicznych*, Wydawnictwo UMCS 2016

K. Wodecka, *Eurazjatyzm i narodowy bolszewizm we współczesnej Rosji*, Rocznik Towarzystwa Naukowego Płockiego 12/2020

K. Karczewski, *Tradycja, imperium, geopolityka. Eurazjatyzm w ujęciu Aleksandra Dugina jako alternatywa wobec liberalizmu*, Adam Marszalek 2019

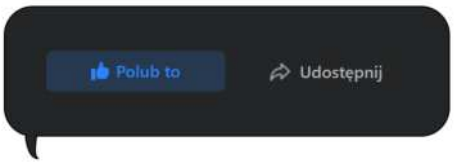
D. Sagramoso, *Russion Imperialism Revisited: From Disengagement to Hegemony*, Routledge 2021

O. Kushnir, *Ukraine and Russian Neo-Imperialism: The Divergent Break*, Lexington Books 2021

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Odcinek 52: Imperialne wizje historyczne – Co usłyszał Tucker Carlson

Korzystając z materiałów, nie zapomnij o subskrypcji kanału „**Historia dzieje się!**” na Youtube:
https://www.youtube.com/@historiadziejesie2380
(obok przycisku „subskrybuj” naciśnij też dzwoneczek, by dostawać informacje o nowych odcinkach)

Prosimy – zalajkuj profil Facebookowy „**Historia dzieje się!**” i daj znać innym, jeśli program Ci się podobał (udostępnij):
https://www.facebook.com/Historiadziejesie

Materiały dydaktyczne opracował: dr Konrad Oświecimski
Opracowanie graficzne: Joanna Zawadzka

Publikacja sfinansowana ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Nauka dla Społeczeństwa” nr projektu NdS/537149/2021/2022, kwota finansowania 873 080 zł (całkowita wartość projektu).

zespół kierujący projektu:
dr Paweł Nowakowski
dr Łukasz Burkiewicz
dr Konrad Oświecimski
mgr Tomasz Konturek

Fundacja Ignatianum

Wykorzystane materiały ilustracyjne:

[1] Exclusive: Tucker Carlson Interviews Vladimir Putin, źródło: YT/Tucker Carlson, https://www.youtube.com/watch?v=fOCWBhuDdDo (fair use) ..... str. 2

[2] Chrzest Włodzimierza I Wielkiego, władcy Rusi Kijowskiej. Fresk W. Wasniecowa w soborze włodzimierskim w Kijowie, https://pl.wikipedia.org/wiki/Chrzest_Rusi#/media/Plik:%D0%9A%D1%80%D0%B5%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5_%D0%A0%D1%83%D1%81%D0%B8.jpg ..... str. 3

[3] Iwan Iljin, rosyjski emigracyjny filozof polityczny I poł XX w., https://pl.wikipedia.org/wiki/Iwan_Iljin#/media/Plik:Iljin02.jpg ..... str. 4

[4] Borys i Gleb, https://pl.wikipedia.org/wiki/Borys_i_Gleb#/media/Plik:BorisGleb.jpg ..... str. 4

[5] Portret Piotra I z okresu III wojny północnej, https://pl.wikipedia.org/wiki/Piotr_I_Wielki#/media/Plik:Peter_de_Grote.jpg ..... str. 4

[6] A. Wielomski, Dlaczego uważam Putina za rosyjskiego katechona?, 2012, źródło: konserwatyzm.pl, https://konserwatyzm.pl/dlaczego-uwazam-putina-za-rosyjskiego-katechona/ (prawo cytatu) ..... str. 5

[7] Borys Jelcyn z żoną w czasie wizyty w USA, 1994, https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Boris_Yeltsin_in_1994#/media/File:Russian_President_Boris_Yeltsin_and_his_wife_are_greeted_by_the_United_States_Air_Force_Honor_Guard_as_they_depart_their_aircraft_-_DPLA_-_617e4caf61dcef4cda1cac94b55aefa8.jpeg ..... str. 5

[8] Lew Gumilow, https://pl.wikipedia.org/wiki/Lew_Gumilow#/media/Plik:%D0%9B%D0%B5%D0%B2%D0%93%D1%83%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D1%91%D0%B21934.jpg ..... str. 5

[9] Aleksandr Dugin, fot. Mehdi Bolourian, Fars Media Corporation, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Aleksandr_Dugin_13981126000.jpg (lic. CC Attribution 4.0 International) ..... str. 6